

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

BESLUT
2024-06-10

Ärendenummer
NV-02105-23

Fastställande av miniminivåer för varg gällande rovdjursförvaltningsområden

Beslut

Naturvårdsverket fastställer med stöd av 5 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv lo och kungsörn miniminivåer för förekomsten av varg för rovdjursförvaltningsområdena enligt tabell 1 nedan.

Beslutet gäller som längst till och med den 10 juni 2026. Nya miniminivåer kan fastställas under perioden.

Tabell 1 Fastställande av miniminivåer för varg för respektive förvaltningsområde.

	Av Naturvårdsverket fastställda miniminivåer för varg i antal individer:
Norra Rovdjursförvaltningsområdet	-
Mellersta Rovdjursförvaltningsområdet	225
Södra Rovdjursförvaltningsområdet	75
Summa hela landet	300

Bakgrund

Riksdagens mål om ökad regionalisering av rovdjursförvaltningen och tydliga intention att genomföra en delegation av rätten att fatta beslut om licensjakt förutsätter att miniminivåer för förekomsten av respektive art fastställs.

Juridiska förutsättningar för fastställande av miniminivåer

Förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn (FOF) innehåller bestämmelser om förvaltningen av de stora rovdjuren. Av 1 § FOF framgår att förvaltningen syftar till att djur av dessa arter ska finnas i så stort antal att arterna långsiktigt finns kvar i den svenska faunan och att djuren kan sprida sig till sina naturliga utbredningsområden. Detta syfte ska uppnås i en sådan takt som främjar samexistensen mellan människor och dessa arter samtidigt som skador och olägenheter förebyggs och begränsas.

Av 4 § FOF framgår att länsstyrelserna ska lämna förslag inom sitt rovdjursförvaltningsområde om det antal individer av respektive art som förvaltningen ska syfta till att inte underskrida (miniminivå) när det gäller förekomsten av björn, järv och lo i länet, och förekomsten av varg i rovdjursförvaltningsområdet.

Länsstyrelsens förslag ska lämnas till samverkansrådet. Samverkansrådet ska sedan med utgångspunkt i länsstyrelsernas förslag slutligen lämna förslag till Naturvårdsverket om miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i sitt rovdjursförvaltningsområde och förekomsten av björn, järv och lo i vart och ett av de län som ingår i området.

Förslagen får inte innebära att upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arterna i deras naturliga utbredningsområden försvåras.

Berörd viltförvaltningsdelegation ska pröva frågan om godkännande av det förslag till miniminivåer för förekomsten av björn, lo, varg och järv som enligt 4 § första stycket FOF ska lämnas till samverkansrådet enligt 4 § första punkten förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer.

Efter förslag från samverkansråden ska Naturvårdsverket fastställa miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i vart och ett av rovdjursförvaltningsområdena och förekomsten av björn, järv och lo i vart och ett av länen inom områdena enligt 5 § FOF. Naturvårdsverket ska fastställa miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden.

Av 6 § FOF framgår att Naturvårdsverket minst en gång vart femte år ska se över fördelningen av miniminivåerna.

Processen för att fastställa miniminivåer

I maj 2023 beslutade Naturvårdsverket om en vägledning för miniminivåprocessen för björn, varg, järv och lodjur (NV-02105-23). Vägledningen förtydligar hur processen kommer att gå till och vilka underlag som Naturvårdsverket utgår ifrån vid fastställande av miniminivåer för rovdjur.

Naturvårdsverket begärde formellt den 8 maj 2023 att länsstyrelserna skulle komma in med förslag på miniminivåer för björn, järv och lo i respektive län och rovdjursförvaltningsområden samt för varg på förvaltningsområdesnivå senast 1 mars 2024.

Samverkansråden i södra och mellersta rovdjursförvaltningsområdet kom inte överens om fördelningen av varg till den 1 mars utan fick en ny begäran om att inkomma med ett nytt förslag till den 30 april 2024.

Den 30 april inkom separata skrivelser från södra och mellersta rovdjursförvaltningsområdet där det framgår att de fortsatt inte kommer överens om ett förslag på fördelningen av antalet vargar som uppnår referensvärdet på 300 individer.

Norra förvaltningsområdet lämnar förslag på ett streck. Mellersta förvaltningsområdet lämnar förslag på 215 vargar. Södra förvaltningsområdet lämnar förslag på 60 vargar.

Då samverkansråden trots förlängd tidsfrist inte lyckats inkomma med förslag som gemensamt uppnår referensvärdet går Naturvårdsverket vidare i processen efter önskemål från samverkansråden och fördelar de återstående 25 individerna mellan de aktuella rovdjursförvaltningsområdena.

Konsultation

I enlighet med lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket har Naturvårdsverket i samband med framtagandet av vägledningen och inför fastställande av miniminivåer konsulterat Sametinget och Svenska Samernas Riksförbund (SSR).

Vid en muntlig konsultation med SSR framgår att förbundet står bakom beslutet att inte fastställa en miniminivå för norra rovdjursförvaltningsområdet men lyfter också att det är viktigt Naturvårdsverket i fördelningen av miniminivåer mellan mellersta och södra rovdjursförvaltningsområdet beaktar påverkan på renskötseln. Inom ramen för konsultationen som skett löpande under processen framgår att SSR anser att det är olyckligt att konsultation kring förslagen för samtliga arter inte har skett på regional nivå. SSR menar att inventeringsresultaten inte speglar de faktiska populationsstorlekarna och att rovdjurens antal och utbredning underskattas. Det begränsar förvaltningen av rovdjuren eftersom miniminivåerna grundar sig i fastställda inventeringsresultat och som i sin tur utgör en grund för förvaltningsbeslut.

Sametinget har vid konsultationen lyft att myndigheten är särskilt intresserad av hur samisk representation tillvaratagits i den inledande processen vid framtagande av miniminivåer av järv, lodjur, björn och varg. Kommunikation och samverkan är en viktig pusselbit för att uppnå renskötselns viktigaste mål, om max 10 procent skada orsakat av rovdjuren. Det är viktigt att Naturvårdsverket i fördelningen av miniminivåer mellan mellersta och södra rovdjursförvaltningsområdet beaktar påverkan på renskötseln.

Inventering

Miniminivåerna ska grunda sig på fastställda inventeringsresultat. Fastställda inventeringsresultat för varg, lo och järv redovisas enligt Naturvårdsverket föreskrifter och allmänna råd om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsrör (NFS 2007:10) i föryngringar (hona med unge/ar).

Antal vargindivider i Skandinavien beräknas med en omräkningsfaktor från antal dokumenterade föryngringar till antal individer (antal föryngringar multipliceras med 10).

Naturvårdsverket fastställde den 1 juni 2023 inventeringsresultatet för vintern 2022/23. Inventeringen visade att det fanns 45 vargföryngringar i Sverige, inkluderat de revir som delas med Norge. Fördelningen av de 45 föryngringarna mellan förvaltningsområden var vintern 2022/2023 följande;

- Norra rovdjursförvaltningsområdet: $1,17 \text{ föryngringar} \times 10 = 11,7 \text{ individer}$
- Mellersta rovdjursförvaltningsområdet: $35,3 \text{ föryngringar} \times 10 = 353 \text{ individer}$
- Södra rovdjursförvaltningsområdet: $8,5 \text{ föryngringar} \times 10 = 85 \text{ individer}$

Referensvärde

Den 29 april 2019 rapporterade Naturvårdsverket referensvärden till EU enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet. Referensvärdet för populationsstorlek för gynnsam bevarandestatus för varg i Sverige rapporterades till 300 individer utifrån bästa tillgängliga vetenskapliga underlag (NV-02653-18, NV-03088-19). Under 2025 ska Naturvårdsverket rapportera nya referensvärden till EU enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet.

Skäl

Naturvårdsverket ska enligt 5 § FOF efter förslag från samverkansråden fastställa miniminivåerna

- inom ramen för de nationella målen för respektive art och
- med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden

Naturvårdsverkets bedömning

Naturvårdsverkets bedömning är att de nationella målen rörande antal är att arterna ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus enligt prop. 2012/13:191.¹ De beslutade referensvärdena beskriver det lägsta antal som motsvarar en gynnsam bevarandestatus. Miniminivåerna sammantaget behöver motsvara de nationella referensvärdena för arterna och på detta sätt säkerställs att de nationella målen inte underskrids.

Enligt Naturvårdsverkets vägledning om översyn av miniminivåer för björn, varg, järv och lodjur ska Naturvårdsverket fastställa miniminivåer som motsvarar nationellt referensvärde och naturligt utbredningsområde för respektive art, politisk inriktning och faktiska föryngringar på förvaltningsområdesnivå.

Naturvårdsverket konstaterar att de inkomna förslagen från samverkansråden inte motsvarar det nationella referensvärdet på 300 individer. För det norra rovdjursförvaltningsområdet bedömer Naturvårdsverket att det inkomna förslaget, ett streck, kan fastställas mot bakgrund av det politiska målet om toleransnivåer för skador på ren orsakade av stora rovdjur och nuvarande utbredning av vargpopulationen i Sverige.

Miniminivåerna behöver därmed fördelas mellan det mellersta och södra rovdjursförvaltningsområdet. Med anledning av att de inkomna förslagen inte uppgår till referensvärdet behöver Naturvårdsverket justera förslagen så att referensvärdet på 300 vargar nås. Naturvårdsverket gör detta för att möjliggöra fortsatta regionala förvaltningsbeslut. Naturvårdsverket fördelar de återstående individerna mellan de aktuella rovdjursförvaltningsområdena på ett sätt som bedöms ligga i linje med de rovdjurspolitiska målen. Det innebär att miniminivån för det mellersta rovdjursförvaltningsområdet fastställs till 225 individer och miniminivån för det södra rovdjursförvaltningsområdet fastställs till 75 individer.

Revidering av miniminivåer

Naturvårdsverket ska enligt 6 § FOF minst en gång vart femte år se över fördelningen av de regionala miniminivåerna. Naturvårdsverket beslutar, mot bakgrund av att nya referensvärden ska fastställas under 2025, att fastställa dessa som längst till och med den 23 maj 2026.

Beslutets kungörelse

Beslutet ska delges med kungörelsedelgivning. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Naturvårdsverket på Virkesvägen 2 i Stockholm alt. Forskarens väg 5 i Östersund och på vår webbplats www.naturvardsverket.se.

¹ En hållbar rovdjurspolitik. Prop. 2012/13:191

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Björn Risinger efter föredragning av avdelningschef Claes Svedlindh.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit biträdande enhetschefen Hanna Ek och enhetschefen Sara Beckman.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Claes Svedlindh

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga

Kopia till:
Sametinget
Svenska Samernas Riksförbund
Rans Sameby
Viltskadecenter
Skandulv
Björnprojektet
Klimat och näringslivsdepartementet
Landsbygds och infrastrukturdepartementet
Jordbruksverket
Nationella Rovdjursrådet
Rikspolisstyrelsen
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Naturhistoriska riksmuseet
Miljödirektoratet, Norge
Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland

Bilaga

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten i Stockholm.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer, vilket beslut som Ni överklagar till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.